

[Fogh Rasmussen]

Afgørelsen har med rette vakt undren i den lokale befolkning, som massivt har bakket op om »h«et i Thorning.

På denne baggrund er det af interesse at få oplyst, efter hvilke kriterier stednavneudvalget arbejder, hvilke sager udvalget typisk behandler, hvem der sidder i udvalget, efter hvilke kriterier og for hvilken periode udvalgets medlemmer udpeges, hvorledes udvalgets arbejde finansieres, og hvad det vil koste i indeværende finansår.

Besvarelse (19/2 81):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Stednavneudvalget blev nedsat den 13. juli 1910 under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Med virkning fra 1. april 1977 overførtes Stednavneudvalget fra undervisningsministeriet til ministeriet for kulturelle anliggender.

I forbindelse med denne ressortmæssige ændring udarbejdede en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for såvel Stednavneudvalget som Københavns Universitets Institut for Navneforskning et forslag til reorganisation af Stednavneudvalget. Ifølge dette forslag skulle følgende opgaver henlægges til udvalget:

1. Fastsættelse af retskrivning af navne på lokaliteter, for hvilke der er praktisk (kartografisk, postalt, lokalt m.m.) behov for en retskrivningsform. Undtaget herfra er navne på enkeltbebyggelser under 20 tdr. hartkorn.
2. Fastsættelse af retskrivning af navne på enkeltbebyggelser under 20 tdr. hartkorn, for så vidt som navnene ønskes tinglyst.
3. Fastsættelse af formen på nydannede, herunder ændrede, navne på lokaliteter af ovenfor under 1) og 2) nævnte arter.
4. Udsendelse af retskrivningslister, hvori fastslås den navneform, som skal bruges i offentlige forhold. Lejlighedsvis – f.eks. 3-årligt – publicering af de i det forløbne interval truffene afgørelser.

Den 10. juni 1977 har kulturministeriet tiltrådt, at de nævnte opgaver henhører under Stednavneudvalget, idet man dog herved har forudsat, at udvalgets virksomhed – således som det har været tilfældet, siden udvalget blev nedsat i 1910 – alene skal være af rådgivende art, medens beføjelsen til autori-

sation af stednavne som hidtil varetages af ministeriet. Ressortministeriets repræsentant i Stednavneudvalget er formand for udvalget.

Kriterierne for udførelsen af de ovennævnte opgaver er udførligt behandlet i forordet til »Fortegnelse over stednavne i amterne øst for Lillebælt« udgivet af Stednavneudvalget, autoriseret af ministeriet for kulturelle anliggender, i kommission hos Akademisk Forlag 1978.

Opmærksomheden kan især henledes på følgende afsnit fra det nævnte forord:

a) Navnenes retskrivning er i hovedsagen baseret på de principper, der blev lagt til grund for udarbejdelsen af den første autoriserede liste (1932) og findes aftrykt i dennes forord. Der er dog i tidens løb sket en del ændringer, hvorfor de nu fulgte principper her kort skal anføres, idet det skal understreges, at udvalget i vid udstrækning har taget hensyn til lokale ønsker, ligesom man, hvor praktiske grunde (forvekslingsmulighed, lokal tradition) har talt for det, har fraveget principperne.

b) Nutidsord, der med sikkerhed genkendes som stednavne eller led i stednavne, staves normalt i overensstemmelse med den officielle retskrivning, f. eks. Ugledige (ikke Ugledie).

c) Stednavne, som er etymologisk identiske, staves ens:

d) I ældre dansk retskrivning betegnedes den korte æ-lyd ofte ved e, og i en mængde tilfælde bruges i den officielle retskrivning endnu e for kort æ, i stednavne er e fremherskende: Bjernede, Helsingør, osv. På dette punkt følges bestående sprogbrug, således skrives nu – stemmende med 3 – e i forbindelser, hvori indgår ordene bjerg, fjeld, hjelm og jern.

e) Stednavne, der afspejler ældre tiders skrivevaner, må i almindelighed vige for former, som stemmer med den officielle retskrivning:

- For tidligere skrevet aa bruges overalt bogstavet å, og dets plads er sidst i alfabetet, f. eks. skrives Kås, Langå, Ågerup.
- Stumt h slettes. 1) Sædvanligvis i forbindelsen th, f. eks. Antonshåb, Torø, Tåstrup. Undtagelser: Korinth, Thomas, Thurø. 2) Som betegnelse for vokallængde, f. eks. skrives -dal, aldrig -dahl.